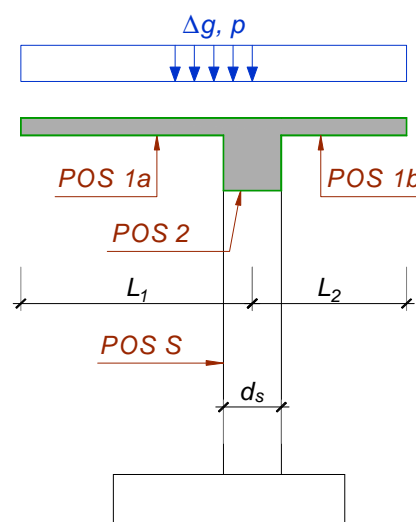

P6. Za neko srednje polje konstrukcije prikazane na skici desno (osovinski razmak stubova $\lambda=6.0$ m) potrebno je:

1. dimenzionisati POS 1a, POS 1b (ploče su iste debljine $d_p = 20$ cm);
2. dimenzionisati gredu POS 2 u karakterističnim preseccima. Dimenzije grede odrediti tako da napon smicanja usled dejstva momenta torzije bude maksimalno $4\tau_r$;
3. dimenzionisati stub POS S prema merodavnim uticajima. Usvojiti da je visina stuba d_s jednaka širini grede POS 2, dok je širina stuba $b_s = 25$ cm.

Pored sopstvene težine svih elemenata, konstrukcija je opterećena dodatnim stalnim opterećenjem $\Delta g = 2 \text{ kN/m}^2$ i povremenim opterećenjem $p = 5 \text{ kN/m}^2$, koja deluju na ploču POS 1a, POS 1b. Povremeno opterećenje p ne mora istovremeno delovati na POS 1a, POS 1b. Usvojeni kvalitet materijala: MB 30, RA 400/500.

Nacrtati sve usvojene poprečne preseke sa svim neophodnim kotama i oznakama. Prikazati šemu armiranja ploče i grede u osnovi, odnosno podužnom preseku.

1 PRORAČUN PLOČE POS 1

1.1 ANALIZA OPTEREĆENJA ZA POS 1A, POS 1B

stalno opterećenje

- sopstvena težina ploče	0.20×25	$= 5.0 \text{ kN/m}^2$
- slojevi, izolacije	Δg	$= 2.0 \text{ kN/m}^2$
ukupno stalno opterećenje	g	$= 7.0 \text{ kN/m}^2$

povremeno opterećenje

ukupno, povremeno opterećenje	p	$= 5.0 \text{ kN/m}^2$
-------------------------------	-----	------------------------

1.2 DIMENZIONISANJE POS 1A

$$M_g = 7.0 \times 3.0^2 / 2 = 31.5 \text{ kNm/m} ; \quad M_p = 5.0 \times 3.0^2 / 2 = 22.5 \text{ kNm/m}$$

$$T_g = 7.0 \times 3.0 = 21.0 \text{ kN/m} ; \quad T_p = 5.0 \times 3.0 = 15.0 \text{ kN/m}$$

$$M_u = 1.6 \times 31.5 + 1.8 \times 22.5 = 90.9 \text{ kNm/m}$$

$$\text{MB 30} \Rightarrow f_B = 20.5 \text{ MPa} = 2.05 \text{ kN/cm}^2$$

$$\text{RA 400/500} \Rightarrow \sigma_v = 400 \text{ MPa} = 40.0 \text{ kN/cm}^2$$

$$\text{pretp. } a_1 = 3 \text{ cm} \Rightarrow h = 20 - 3 = 17 \text{ cm} ; b = 100 \text{ cm} = 1.0 \text{ m}$$

$$k = \frac{17}{\sqrt{\frac{90.9}{2.05}}} = 2.553 \Rightarrow \epsilon_b / \epsilon_a = 2.825 / 10\text{‰} ; \bar{\mu} = 16.826\%$$

$$A_{a, \text{potr.}} = 16.826 \times 17 \times \frac{2.05}{40} = 14.66 \frac{\text{cm}^2}{\text{m}}$$

$$\text{usvojeno: } \mathbf{R\text{Ø}14/10} \quad (15.40 \text{ cm}^2/\text{m})$$

$$A_{ap} = 0.2 \times 14.66 = 2.93 \text{ cm}^2/\text{m}$$

$$\text{pretp. } \emptyset 10 (a_a^{(1)} = 0.785 \text{ cm}^2) \Rightarrow e_{ap} = \frac{100 \times a_a^{(1)}}{A_{ap, \text{potr.}}} = \frac{100 \times 0.785}{2.93} = 26.8 \text{ cm}$$

$$\text{usvojeno: } \mathbf{R\emptyset 10/25} \text{ (3.14 cm}^2/\text{m)}$$

1.3 DIMENZIONISANJE POS 1B

$$M_g = 7.0 \times 2.0^2 / 2 = 14.0 \text{ kNm/m} ; M_p = 5.0 \times 2.0^2 / 2 = 10.0 \text{ kNm/m}$$

$$T_g = 7.0 \times 2.0 = 14.0 \text{ kN/m} ; T_p = 5.0 \times 2.0 = 10.0 \text{ kN/m}$$

$$M_u = 1.6 \times 14.0 + 1.8 \times 10.0 = 40.4 \text{ kNm/m}$$

$$k = \frac{17}{\sqrt{\frac{40.4}{2.05}}} = 3.829 \Rightarrow \varepsilon_b/\varepsilon_a = 1.475/10\text{‰} ; \bar{\mu} = 7.151\%$$

$$A_{a, \text{potr.}} = 7.151 \times 17 \times \frac{2.05}{40} = 6.23 \frac{\text{cm}^2}{\text{m}}$$

$$\text{usvojeno: } \mathbf{R\emptyset 14/20} \text{ (7.70 cm}^2/\text{m)}$$

$$A_{ap} = 0.2 \times 6.23 = 1.25 \text{ cm}^2/\text{m} < A_{ap, \text{min}} = 0.085 \times 20 = 1.70 \text{ cm}^2/\text{m}$$

$$\text{usvojeno: } \mathbf{R\emptyset 8/25} \text{ (2.01 cm}^2/\text{m)}$$

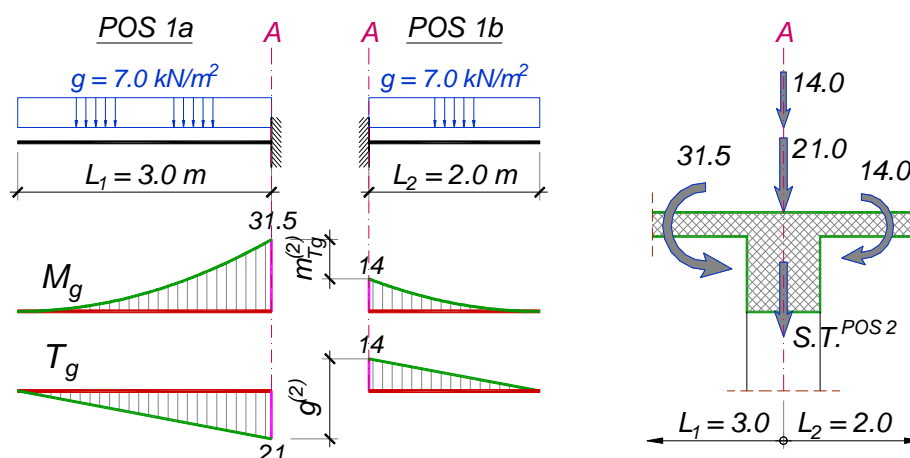
2 PRORAČUN GREDE POS 2

Greda je statičkog sistema kontinualnog nosača preko više oslonaca. Kada broj polja nije preciziran, nego se koristi termin »*neko srednje polje*«, podrazumeva se da je broj oslonaca veći od pet, pa se za statički sistem srednjeg polja usvaja obostrano uklještena greda ("K" štap), raspona jednakog razmaku stubova, tj. $\lambda = 6.0 \text{ m}$.

Greda je, pored sopstvene težine, opterećena i stalnim i povremenim opterećenjem od ploče POS 1a, 1b. Dimenzije grede će biti određene iz zadatog uslova koji se odnosi na naprezanje momentima torzije. Opterećenje sa ploče je prikazano na narednim šemama.

2.1 STALNO OPTEREĆENJE SA POS 1A, POS 1B

- raspodeljeni moment torzije koji deluje na gredu POS 2 je RAZLIKA momenata savijanja na pločama POS 1a i POS 1b:

$$m_{Tg}^{(2)} = M_g^{(1a)} - M_g^{(1b)} = 31.5 - 14 = 17.5 \text{ kNm/m}$$

- raspodeljeno opterećenje koje deluje na gredu POS 2 je RAZLIKA transverzalnih sila na pločama POS 1a i POS 1b:

$$g^{(2)} = T_g^{(1b)} - T_g^{(1a)} = 14 - (-21) = 35.0 \text{ kN/m}$$

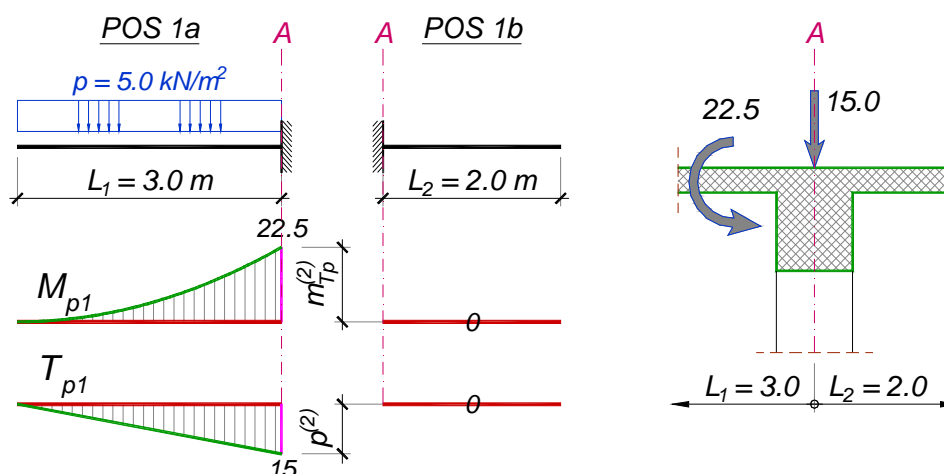
2.2 POVREMENO OPTEREĆENJE SA POS 1A, ODNOSNO POS 1B

Kako povremeno opterećenje ne mora delovati istovremeno na oba dela ploče, i analiza opterećenja za POS 2 se sprovodi posebno, za dva moguća slučaja:

2.2.1 Povremeno opterećenje sa POS 1a

$$m_{Tp1}^{(2)} = M_p^{(1a)} - M_p^{(1b)} = 22.5 - 0 = 22.5 \text{ kNm/m}$$

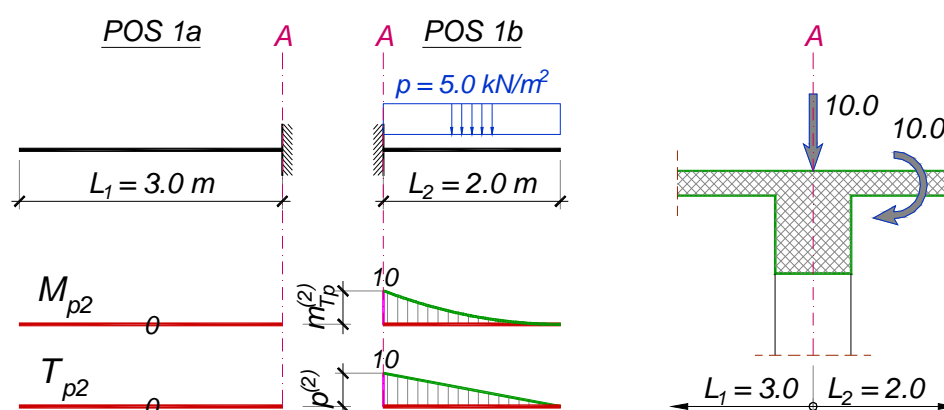
$$p_1^{(2)} = T_p^{(1b)} - T_p^{(1a)} = 0 - (-15.0) = 15.0 \text{ kN/m}$$

2.2.2 Povremeno opterećenje sa POS 1b

$$m_{Tp2}^{(2)} = M_p^{(1a)} - M_p^{(1b)} = 0 - 10 = -10.0 \text{ kNm/m}$$

$$p_2^{(2)} = T_p^{(1b)} - T_p^{(1a)} = 10 - 0 = 10.0 \text{ kN/m}$$

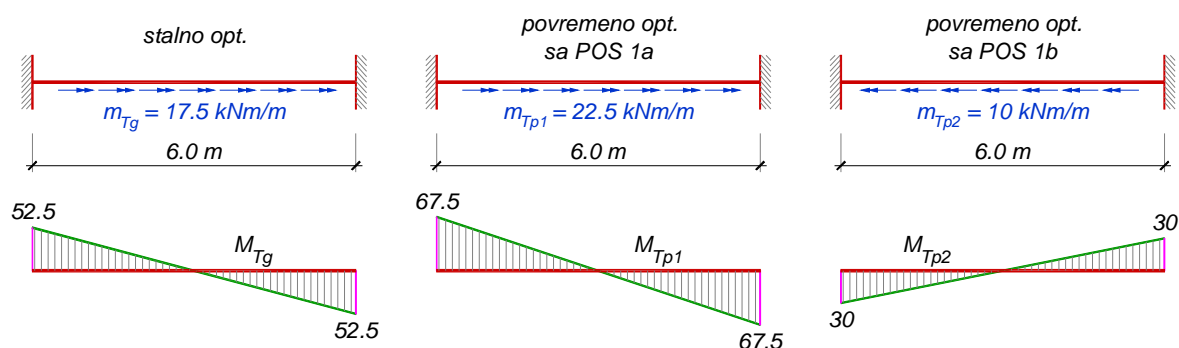

2.3 ODREĐIVANJE DIMENZIJA POS 2

Kao što je redovno slučaj kod elemenata koji su napregnuti, između ostalog, i momentima torzije, dimenzije poprečnog preseka grede POS 2 se određuju uslova da maksimalni nominalni napon smicanja τ_n ne prekorači dopuštenu vrednost $5\tau_r$. Pritom se ostavlja »rezerva« za napon usled dejstva transverzalne sile, pa je ovde usvojeno:

$$\tau_{n(M_T)} = 4\tau_r = 0.44 \text{ kN/cm}^2$$

Dijagrami momenata torzije usled stalnog opterećenja, odnosno povremenog opterećenja koje deluje na POS 1a i POS 1b su prikazani na narednoj skici.

Očigledno je da se maksimalni moment torzije u gredi POS 2 javlja pri dejstvu stalnog opterećenja i povremenog opterećenja koje deluje samo na POS 1a. Sledi:

$$_{\max} M_{Tu} = 1.6 \times 52.5 + 1.8 \times 67.5 = 205.5 \text{ kNm}$$

$$\tau_n^{M_T} = \frac{M_{Tu}}{2 \times A_{b0} \times \delta_0} = 0.44 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2} = 4\tau_r$$

$$A_{b0} = b_0 \times d_0 = (b - 2a) \times (d - 2a) \quad ; \quad \delta_0 = \frac{d_m}{8} = \frac{\min(b_0, d_0)}{8} = \frac{\min(b - 2a, d - 2a)}{8}$$

Treba podsetiti da veličina **a** predstavlja rastojanje težišta podužne torzione armature u odnosu na najbližu ivicu preseka. S obzirom na očekivani prečnik uzengija ($\varnothing 10$, $\varnothing 12$) i podužne armature (retko preko $\varnothing 14$), kao i minimalnu debljinu zaštitnog sloja od 2.5 cm (umereno agresivna sredina), očekivana vrednost veličine **a** je 4.0 do 4.5 cm.

pretpostavljeno: $a = 4.5 \text{ cm}$, $b \leq d$:

$$A_{b0} = (b - 2 \times 4.5) \times (d - 2 \times 4.5) = (b - 9) \times (d - 9)$$

$$\delta_0 = \frac{b - 9}{8} \Rightarrow \frac{205.5 \times 10^2}{2 \times (b - 9) \times (d - 9) \times \frac{b - 9}{8}} = 0.44$$

$$(b - 9)^2 \times (d - 9) = \frac{8 \times 205.5 \times 10^2}{2 \times 0.44} = 186818 \text{ cm}^3$$

Iz poslednjeg izraza, za različite pretpostavljene vrednosti **b**, sledi:

	b	d	usv. d
1	50	120.1	125
2	55	97.3	100
3	60	80.8	85
4	65	68.6	70

Od nekoliko predloženih, usvojen je presek dimenzija 60/85 cm. Valja приметiti da je u prethodnim izrazima korišćena oznaka **b** za MANJU dimenziju preseka, ali je nosivost u odnosu na moment torzije ista bilo da je presek »uspravan« ili »položen«, odnosno da ta dimenzija predstavlja njegovu visinu ili širinu. U ovom slučaju, usvojen je »položeni« poprečni presek, širine 85 i visine 60 cm. Uslovom zadatka je precizirano da dimenzija stuba bude jednaka širini grede, pa je, u cilju dobijanja veće krutosti stuba na savijanje i manjih deformacija konstrukcije u celini, usvojen ovakav poprečni presek.

Sada je moguće kompletirati analizu opterećenja, sračunati vrednosti statičkih uticaja i izvršiti odgovarajuća dimenzionisanja.

2.4 ANALIZA OPTEREĆENJA

stalno opterećenje

- sopstvena težina	$0.85 \times 0.60 \times 25$	$= 12.8 \text{ kN/m}$
- od POS 1a, 1b		$= 35.0 \text{ kN/m}$
ukupno, stalno opterećenje:	g	$= 47.8 \text{ kN/m}$
raspodeljeni moment torzije	m_{Tg}	$= 17.5 \text{ kNm/m}$

povremeno opterećenje sa POS 1a

raspodeljeno opterećenje	p_1	$= 15.0 \text{ kN/m}$
raspodeljeni moment torzije	m_{Tp1}	$= 22.5 \text{ kNm/m}$

povremeno opterećenje sa POS 1b

raspodeljeno opterećenje	p_2	$= 10.0 \text{ kN/m}$
raspodeljeni moment torzije	m_{Tp2}	$= -10.0 \text{ kNm/m}$

2.5 DIJAGRAMI PRESEČNIH SILA

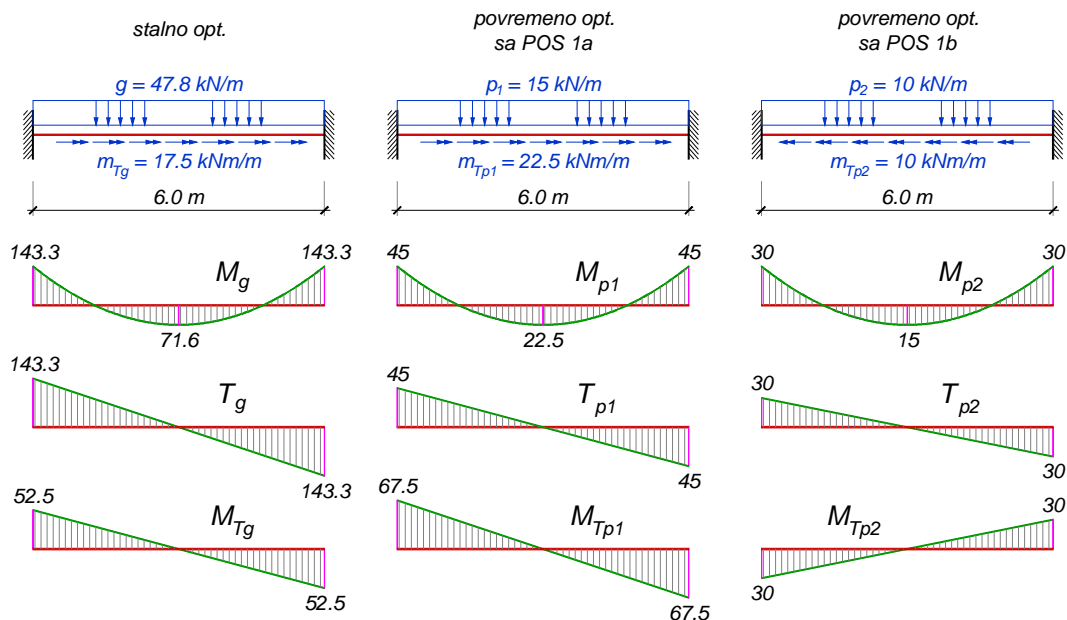
stalno opterećenje

$$M_g^{osl} = 47.8 \times 6.0^2 / 12 = 143.3 \text{ kNm}$$

$$T_g = 47.8 \times 6.0 / 2 = 143.3 \text{ kN}$$

$$M_g^{polje} = 47.8 \times 6.0^2 / 24 = 71.6 \text{ kNm}$$

$$M_{Tg} = 17.5 \times 6.0 / 2 = 52.5 \text{ kNm}$$

povremeno opterećenje na POS 1a

$$M_{p1}^{osl} = 15 \times 6.0^2 / 12 = 45 \text{ kNm}$$

$$T_{p1} = 15 \times 6.0 / 2 = 45 \text{ kN}$$

$$M_{p1}^{polje} = 15 \times 6.0^2 / 24 = 22.5 \text{ kNm}$$

$$M_{Tp1} = 22.5 \times 6.0 / 2 = 67.5 \text{ kNm}$$

povremeno opterećenje na POS 1b

$$M_{p2}^{osl} = 10 \times 6.0^2 / 12 = 30 \text{ kNm}$$

$$T_{p2} = 10 \times 6.0 / 2 = 30 \text{ kN}$$

$$M_{p2}^{polje} = 10 \times 6.0^2 / 24 = 15 \text{ kNm}$$

$$M_{Tp2} = -10 \times 6.0 / 2 = -30 \text{ kNm}$$

2.6 DIMENZIONISANJE POS 2 PREMA MOMENTIMA SAVIJANJA

Maksimalni momenti savijanja se javljaju kada je poprečno opterećenje najveće, odnosno kada povremeno opterećenje deluje istovremeno na POS 1a i POS 1b.

2.6.1 Presek nad osloncem

$$M_u = 1.6 \times 143.3 + 1.8 \times (45 + 30) = 364.2 \text{ kNm}$$

$$\text{pretp. } a_1 = 5 \text{ cm} \Rightarrow h = 60 - 5 = 55 \text{ cm}$$

$$k = \frac{55}{\sqrt{\frac{364.2 \times 10^2}{85 \times 2.05}}} = 3.804 \Rightarrow \varepsilon_b/\varepsilon_a = 1.488/10\text{‰} ; \bar{\mu} = 7.248\%$$

$$A_{a,\text{potr.}} = 7.248 \times \frac{85 \times 55}{100} \times \frac{2.05}{40} = 17.37 \text{ cm}^2$$

2.6.2 Presek u polju

$$M_u = 1.6 \times 71.6 + 1.8 \times (22.5 + 15) = 182.1 \text{ kNm}$$

Pritisnuta je gonja ivica preseka, pa je oblik pritisnute zone ili **T** ili pravougaoni, širine **B**:

$$B = \min. \left\{ \begin{array}{l} b + 20 \times d_p = 85 + 20 \times 20 = 485 \text{ cm} \\ b + 0.25 \times l_0 = 85 + 0.25 \times 0.6 \times 600 = 175 \text{ cm} \end{array} \right\} = 175 \text{ cm}$$

Pretpostavlja se da je neutralna linija u ploči. Sledi:

$$\text{pretp. } a_1 = 5 \text{ cm} \Rightarrow h = 60 - 5 = 55 \text{ cm}$$

$$k = \frac{55}{\sqrt{\frac{182.1 \times 10^2}{175 \times 2.05}}} = 7.720 \Rightarrow \varepsilon_b/\varepsilon_a = 0.639/10\text{‰} ; \bar{\mu} = 1.713\% ; s = 0.060$$

$$x = 0.060 \times 55 = 3.3 \text{ cm} < d_p = 20 \text{ cm}$$

$$A_{a,\text{potr.}} = 1.713 \times \frac{175 \times 55}{100} \times \frac{2.05}{40} = 8.45 \text{ cm}^2$$

$$A_{a,\text{min.}} = \mu_{\text{min.}} \times b \times d = \frac{0.2}{100} \times 85 \times 60 = 10.2 \text{ cm}^2 > A_{a,\text{potr.}}$$

2.7 OSIGURANJE OD GLAVNIH NAPONA ZATEZANJA

Potrebno je razmotriti dve moguće kombinacije uticaja, od kojih jedna daje maksimalne momente torzije, a druga maksimalne transverzalne sile. Pri usvajanju poprečne armature treba voditi računa, u slučaju primene višesečnih uzengija, da sve uzengije u preseku prihvataju deo transverzalne sile (srazmerno njihovoj površini), dok samo spoljašnja uzengija prihvata uticaj momenta torzije.

2.7.1 Povremeno opterećenje samo na POS 1a

$$M_{Tu} = 1.6 \times 52.5 + 1.8 \times 67.5 = 205.5 \text{ kNm} = M_{Tu,\text{max.}}$$

$$T_u = 1.6 \times 143.3 + 1.8 \times 45 = 310.2 \text{ kN}$$

$$A_{b0} = (85 - 2 \times 4.5) \times (60 - 2 \times 4.5) = 76 \times 51 = 3876 \text{ cm}^2$$

$$O_{b0} = 2 \times (76 + 51) = 254 \text{ cm}$$

$$\delta_0 = \frac{51}{8} = 6.38 \text{ cm} \Rightarrow \tau_{n(M_T)} = \frac{205.5 \times 10^2}{2 \times 3876 \times 6.38} = 0.416 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}$$

$$z \approx 0.9 \times 55 = 49.5 \text{ cm} \Rightarrow \tau_{n(T)} = \frac{310.2}{85 \times 49.5} = 0.074 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}$$

$$\tau_n = 0.416 + 0.074 = 0.49 \text{ kN/cm}^2 < 5 \tau_r = 0.55 \text{ kN/cm}^2$$

$$\lambda = \frac{L}{2} \times \left(1 - \frac{\tau_r}{\tau_n} \right) = \frac{600}{2} \times \left(1 - \frac{0.11}{0.49} \right) = 233 \text{ cm}$$

Osiguranje se vrši vertikalnim uzengijama i horizontalnom armaturom. Potrebna površina uzengija se sračunava iz odgovarajućih redukovanih uticaja (M_{TRu} , odnosno τ_{Ru}), posebno za uticaj momenta torzije, odnosno transverzalne sile¹.

$$\tau_n > 3 \tau_r = 0.33 \text{ kN/cm}^2 \Rightarrow T_{bu} = M_{Tbu} = 0$$

2.7.1.1 Potrebna armatura za prihvatanje transverzalne sile

Kako je procenat armiranja uzengijama potrebnim za osiguranje uticaja od transverzalne sile minimalno 0.2%, najpre će biti sračunat napon koji mogu prihvatiti ove uzengije:

$$\text{usvojeno: } \alpha = 90^\circ ; \theta = 45^\circ$$

$$\tau_{uu,min}^T = \frac{m \times a_{u,T}^{(1)}}{b \times e_u} \times \sigma_v \times (\cos \alpha + \sin \alpha \times \cot \theta) = \mu_{uz} \times \sigma_v = 0.2 \times 10^{-2} \times 40 = 0.08 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}$$

$$\tau_{uu,min}^T > \tau_{Ru(T)} = \tau_{n(T)} = 0.074 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}$$

Radi lakšeg poređenja rezultata proračuna za dve potencijalno merodavne kombinacije uticaja, potrebna površina uzengija potrebnih za prihvatanje transverzalne sile biće sračunata za $m=2$, bez obzira što će, zbog širine poprečnog preseka, svakako biti usvojene višesečne uzengije:

$$a_{u,T}^{(1)} = \frac{b \times \tau_{Ru}^T}{m \times \sigma_v} \times \frac{1}{(\cos \alpha + \sin \alpha \times \cot \theta)} \times e_u = \frac{85 \times 0.080}{2 \times 40} \times \frac{1}{(0 + 1 \times 1)} \times e_u = 0.085 \times e_u$$

$$\Delta A_a = 0 \text{ ("špic" momenta)}$$

2.7.1.2 Potrebna armatura za prihvatanje torzije

$$a_{u,M_T}^{(1)} = \frac{M_{TRu}}{2 \times A_{b0} \times \sigma_v} \times \tan \theta \times e_u = \frac{205.5 \times 10^2}{2 \times 3876 \times 40} \times 1.0 \times e_u = 0.066 \times e_u$$

$$\sum A_a = \frac{M_{Tu}}{2 \times A_{b0} \times \sigma_v} \times \cot \theta \times O_{b0} = \frac{205.5 \times 10^2}{2 \times 3876 \times 40} \times 1.0 \times 254 = 16.83 \text{ cm}^2$$

2.7.2 Povremeno opterećenje istovremeno na POS 1a i POS 1b

$$T_u = 1.6 \times 143.3 + 1.8 \times (45 + 30) = 364.2 \text{ kN} = \max. T_u$$

$$M_{Tu} = 1.6 \times 52.5 + 1.8 \times (67.5 - 30) = 151.5 \text{ kNm}$$

¹ Obratiti pažnju da je nužno sračunati uzengije za prihvatanje transverzalnih sila, bez obzira što je $\tau_{n,T} < \tau_r$. Kriterijum da li je potrebno osiguranje je UKUPAN napon smicanja, a ne napon od pojedinačnog uticaja.

$$\tau_{n(T)} = \frac{364.2}{85 \times 49.5} = 0.087 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}$$

$$\tau_{n(M_T)} = \frac{151.5 \times 10^2}{2 \times 3876 \times 6.38} = 0.307 \frac{\text{kN}}{\text{cm}^2}$$

$$\tau_n = 0.307 + 0.087 = 0.394 \text{ kN/cm}^2 < 5\tau_r = 0.55 \text{ kN/cm}^2$$

$$\tau_n > 3\tau_r = 0.33 \text{ kN/cm}^2 \Rightarrow T_{bu} = M_{Tbu} = 0$$

2.7.2.1 Potrebna armatura za prihvatanje transverzalne sile

$$a_{u,T}^{(1)} = \frac{85 \times 0.087}{2 \times 40} \times \frac{1}{(0 + 1 \times 1)} \times e_u = 0.092 \times e_u$$

$$\Delta A_a = 0 \text{ ("špic" momenta)}$$

2.7.2.2 Potrebna armatura za prihvatanje torzije

$$a_{u,M_T}^{(1)} = \frac{151.5 \times 10^2}{2 \times 3876 \times 40} \times 1.0 \times e_u = 0.049 \times e_u$$

$$\sum A_a = \frac{151.5 \times 10^2}{2 \times 3876 \times 40} \times 1.0 \times 254 = 12.42 < 16.83 \text{ cm}^2$$

2.7.3 **Povremeno opterećenje samo na POS 1b**

Očigledno nije merodavna kombinacija, jer su i moment torzije i transverzalna sila manji nego u prethodnom slučaju.

2.8 **USVAJANJE ARMATURE GREDE POS 2**

2.8.1 **Usvajanje poprečne armature**

Upoređivanjem napred sračunatih potrebnih površina uzengija, može se zaključiti da je merodavan slučaj kada povremeno opterećenje deluje samo na POS 1a:

$$a_u^{(1)} = a_{u,T}^{(1)} + a_{u,M_T}^{(1)} = (0.085 + 0.066) \times e_u = 0.151 \times e_u \text{ (opterećenje } g + p_1)$$

$$a_u^{(1)} = a_{u,T}^{(1)} + a_{u,M_T}^{(1)} = (0.092 + 0.049) \times e_u = 0.141 \times e_u \text{ (opterećenje } g + p_1 + p_2)$$

Usvajajući ČETVOROSEČNE uzengije za prihvatanje transverzalne sile, sledi:

2.8.1.1 Spoljašnja uzengija

$$a_u^{(1)} = \frac{a_{u,T}^{(1)}}{2} + a_{u,M_T}^{(1)} = \left(\frac{0.085}{2} + 0.066 \right) \times e_u = 0.109 \times e_u$$

$$U\emptyset 12 \text{ (} a_u^{(1)} = 1.13 \text{ cm}^2 \text{)} \Rightarrow e_u = 1.13 / 0.109 = 10.4 \text{ cm}$$

usvojeno: **UØ12/10**

2.8.1.2 Unutrašnja uzengija

$$a_u^{(1)} = \frac{a_{u,T}^{(1)}}{2} = \frac{0.085}{2} \times e_u = 0.043 \times e_u$$

$$U\emptyset 12 \text{ (} a_u^{(1)} = 1.13 \text{ cm}^2 \text{)} \Rightarrow e_u = 1.13 / 0.043 = 26.6 \text{ cm}$$

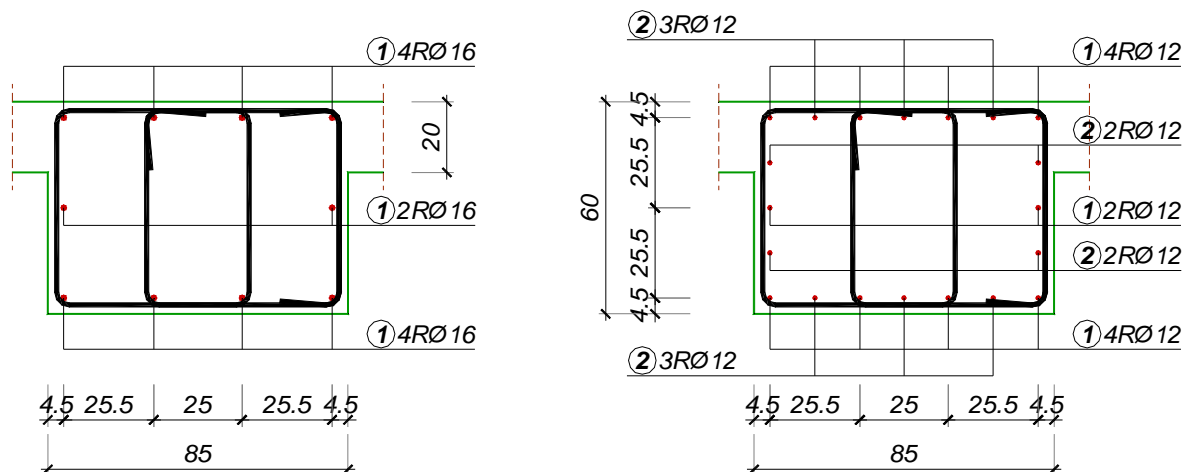
usvojeno: **UØ12/20**

2.8.2 Usvajanje podužne armature

U preseku nad osloncem se superponira sračunata podužna armatura za prihvatanje torzije sa armaturom za prihvatanje momenta savijanja u gornjoj zoni. U preseku u polju račun-ska armatura je samo ona u donjoj zoni, određena iz momenta savijanja. Računski potrebne uzengije (spoljašnja »torziona« i unutrašnja) su potrebne samo na sračunatoj dužini osiguranja. Četvorosečne uzengije u preseku u polju su usvojene zbog velike širine poprečnog preseka i ne moraju zadovoljiti odredbe propisa u pogledu minimalnog procenta armiranja ili maksimalnog rastojanja.

Širina poprečnog preseka i relativno mala potrebna površina armature za prihvatanje momenata savijanja dopuštaju da za trenutak njeno raspoređivanje ostavimo po strani.

Podužna armatura za prihvatanje momenta torzije ($\Sigma A_{a, \text{potr.}} = 16.83 \text{ cm}^2$, tačka 2.7.1.2) treba da bude raspoređena homogeno po čitavom obimu preseka, na približno jednakom rastojanju. Ova armatura je potrebna u zoni oslonaca i može se postepeno smanjivati ka preseku u polju, gde računski nije potrebna ($M_T = 0$). S druge strane, rastojanje armature raspoređene po bočnim stranama greda ne sme da pređe 30 cm (član 180. PBAB), što se praktično odnosi na presek u polju gde je računski potrebna armatura raspoređena samo u donjoj zoni. Tako su dva moguća rasporeda podužnih šipki koje zadovoljavaju navedene zahteve prikazani na sledećoj skici:

U prvoj varijanti, skica levo, usvojen je osnovni »kostur« praktično ekvidistantnih šipki na gotovo maksimalnom ($\leq 30 \text{ cm}$) rastojanju i na vertikalnim i na horizontalnim stranama. Šipki ukupno ima 10, pa je potrebna površina profila:

$$a_a^{(1)} \geq \frac{\Sigma A_{a, \text{potr.}}}{10} = \frac{16.83}{10} = 1.68 \text{ cm}^2 \Rightarrow \text{usvojeno } \mathbf{10RØ16} (20.10 \text{ cm}^2)$$

U preseku u polju šest profila (gornja zona, bočne strane) predstavlja konstruktivnu armaturu a u donjoj zoni je potrebno dodati (tačka 2.6.2):

$$A_{a, \text{potr.}} - 4RØ16 = 10.20 - 8.04 = 2.16 \text{ cm}^2 \Rightarrow \text{usvojeno } \mathbf{2RØ16} (4.02 \text{ cm}^2)$$

Što se tiče oslonačkog preseka, potrebno je u gornju zonu dodati potrebnu armaturu sračunatu u tački 2.6.1 ($A_{a, \text{potr.}} = 17.37 \text{ cm}^2$, usvojeno **5RØ22**), što se bez problema može rasporediti s obzirom na osovinsko rastojanje profila.

U drugoj varijanti, skica desno, na osnovni »kostur« šipki na maksimalnom rastojanju (šipke **1**) su dodate šipke **2** čija se dužina (i eventualno prečnik) prilagođava sračunatim uticajima. Šipki ukupno ima $10+10 = 20$ pa je:

$$a_a^{(1)} \geq \frac{\Sigma A_{a, \text{potr.}}}{20} = \frac{16.83}{20} = 0.84 \text{ cm}^2 \Rightarrow \text{usvojeno } \mathbf{20RØ12} (22.62 \text{ cm}^2)$$

Što se bočnih strana tiče, dužina umetnutih šipki **2** se određuje prema veličini momenta torzije. Kako površina podužne armature zavisi od neredukovanog momenta torzije M_{Tu} , ove šipke su računski potrebne na polovini dužine nosača, dok se moment torzije ne smanji na polovinu oslonačke vrednosti.

U donjoj zoni zasad usvojenih $7R\emptyset 12$ (7.92 cm^2) nije dovoljno za prihvatanje momenta savijanja. Kako je osovinsko rastojanje šipki približno 12.5 cm , postavljanje dodatnih nije realna opcija, pa dodatne šipke (šipke **2** na skici) zapravo moraju biti većeg prečnika. Ukoliko se zadrži usvojeni prečnik šipki u uglovima uzengija, sledi:

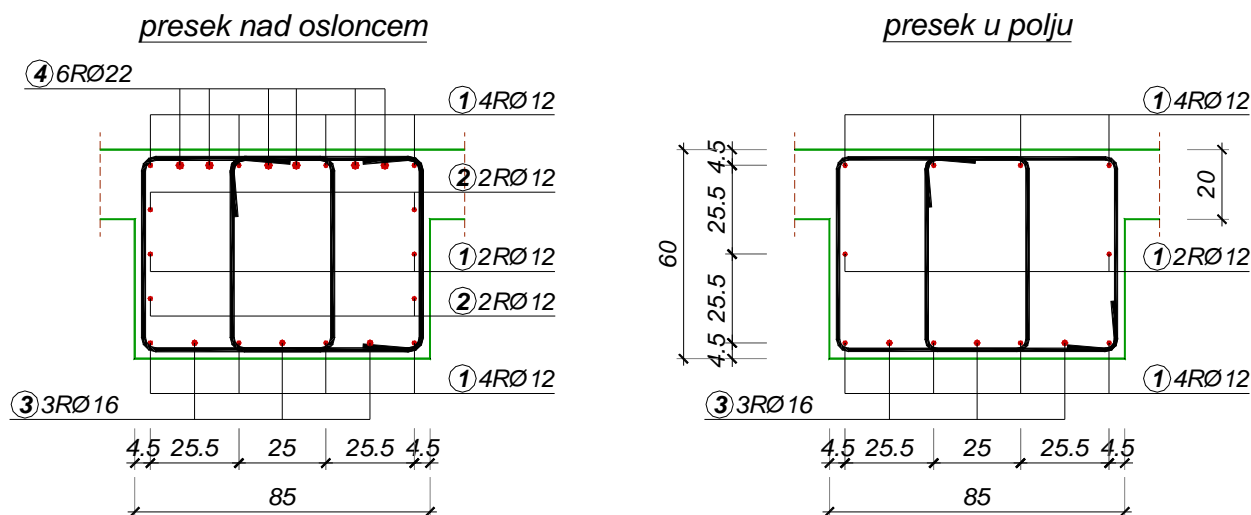
$$A_{a, \text{potr.}} - 4R\emptyset 12 = 10.20 - 4.52 = 5.68 \text{ cm}^2 \Rightarrow \text{usvojeno } 3R\emptyset 16 (6.03 \text{ cm}^2)$$

S obzirom da se oslonački presek (u donjoj zoni potrebno $7R\emptyset 12$ za torziju) i presek u polju (u donjoj zoni potrebno $4R\emptyset 12 + 3R\emptyset 16$ za savijanje) smenjuju na svakih $L/2 = 3 \text{ m}$, jedino moguće rešenje je da se po čitavom rasponu postavi armatura potrebna u polju.

U gornjoj zoni oslonačkog preseka preliminarno je usvojeno $4+3=7R\emptyset 12$ za torziju, čemu je potrebno dodati računski potrebnih $A_{a, \text{potr.}} = 17.37 \text{ cm}^2$ za savijanje. Kako u preseku u polju računsa armatura nije potrebna, nameće se rešenje primenjeno za donju zonu preseka u polju: zadržaće se $4R\emptyset 12$ u uglovima uzengija (šipke **1**) a nedostajuća armatura će biti raspoređena između ovih šipki (eventualno i u drugom redu, ukoliko je neophodno).

- potrebna armatura (torzija): usvojeno: $7R\emptyset 12 = 7.92 \text{ cm}^2$
  - potrebna armatura (savijanje): $A_{a, \text{potr.}} = 17.37 \text{ cm}^2$
  - ukupno, savijanje i torzija: $17.37 + 7.92 = 25.29 \text{ cm}^2$
  - nedostajuće (dodatne šipke): $25.29 - 4R\emptyset 12 = 25.29 - 4.52 = 20.76 \text{ cm}^2$
- usvojeno **$6R\emptyset 22$** (22.81 cm^2)

Karakteristični preseki za ovo rešenje su prikazani na donjoj skici.

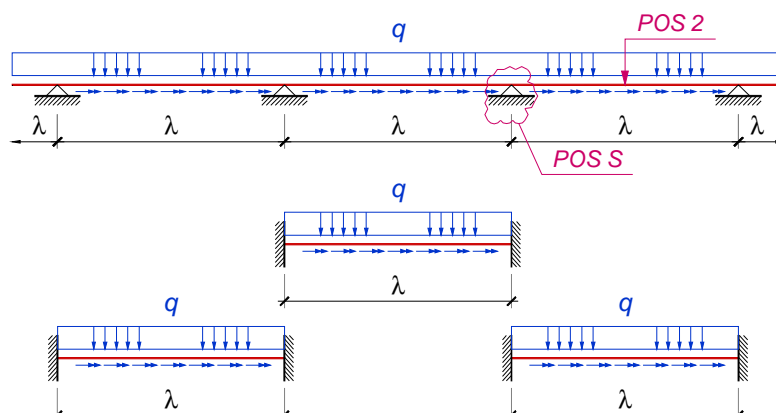
Osovinsko rastojanje profila u gornjoj zoni je $25.5/3 = 8.5 \text{ cm}$, što je dovoljno, ali kombinovanje profila $R\emptyset 12$ i $R\emptyset 22$ nije najbolje rešenje. S druge strane, ukupno potrebna površina armature od 25.29 cm^2 će biti zadovoljena i ako se usvoji npr. $7R\emptyset 22$ (26.61 cm^2), ali u tom slučaju četiri šipke u uglovima uzengija postaju velikih i nepotrebnih $4R\emptyset 22$ pa u preseku u polju ima više armature u gornjoj, nego u zategnutoj - donjoj zoni.

Zbog navedenog usvojena je prva varijanta sa $10R\emptyset 16$ po čitavom rasponu, pri čemu su gornje i bočne šipke nastavljene u polju a donje iznad stubova. U nastavku je prikazan plan armature POS 2 za jedno polje sa odgovarajućom specifikacijom.

Takođe je prikazan (u dve slične varijante) plan armature ploče POS 1.

3 PRORAČUN STUBA POS S

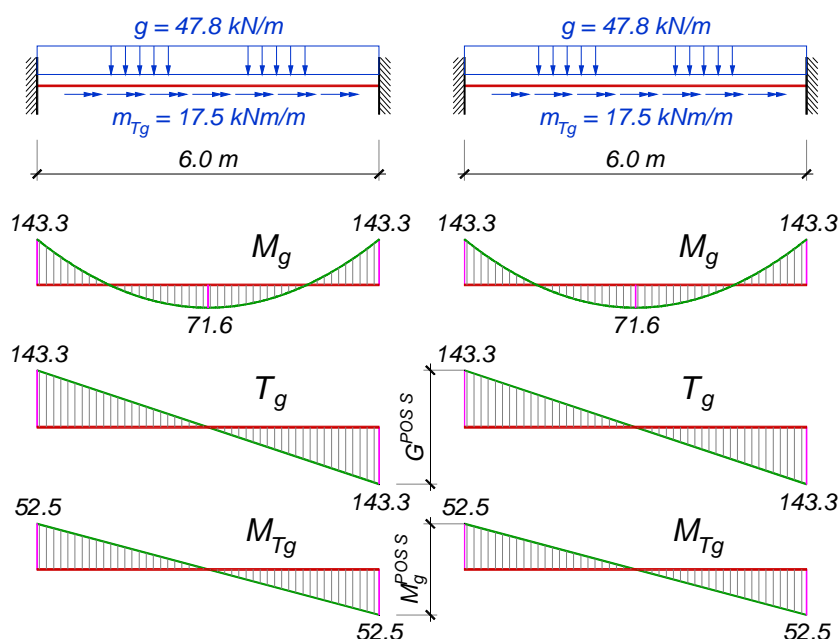
Stub je konzola, opterećena i stalnim i povremenim opterećenjem od grede POS 2. Poprečni presek je pravougaoni, dimenzija $b/d = 25/85$ cm.

Opterećenje stuba, pored sopstvene težine, predstavljaju:

- vertikalne sile (reakcije oslonaca kontinualnog nosača POS 2), određene kao RAZLIKA TRANSVERZALNIH SILA zamenjujuće obostrano uklještene grede, posmatrano za dva susedna polja oslonjena na posmatrani stub;
- momenti savijanja, određeni kao RAZLIKA OSLONAČKIH MOMENATA TORZIJE zamenjujuće obostrano uklještene grede, posmatrano za dva susedna polja oslonjena na posmatrani stub.

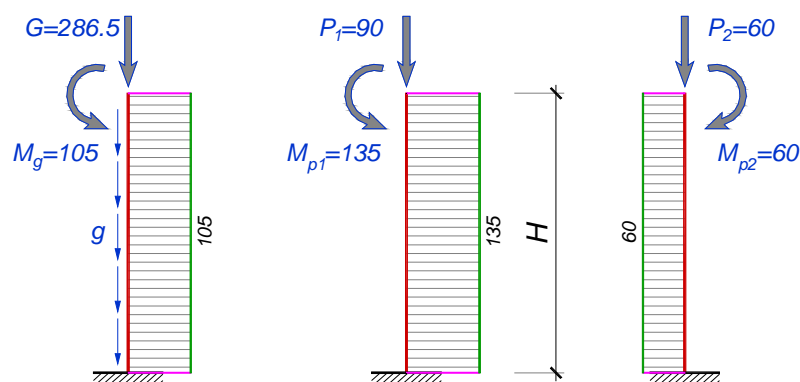
Kako su momenti savijanja POS 2 levo i desno od stuba jednaki, na stub se ne prenose momenti koji bi savijali presek oko stranice dimenzije $b=25$ cm.

3.1 ANALIZA OPTEREĆENJA

$$\begin{aligned}
 G &= 143.3 - (-143.3) = 286.5 \text{ kN} & M_g &= 52.5 - (-52.5) = 105 \text{ kNm} \\
 P_1 &= 45 - (-45) = 90 \text{ kN} & M_{p1} &= 67.5 - (-67.5) = 135 \text{ kNm} \\
 P_2 &= 30 - (-30) = 60 \text{ kN} & M_{p2} &= -30 - 30 = -60 \text{ kNm}
 \end{aligned}$$

Sopstvena težina stuba je zanemarena.

3.2 DIMENZIONISANJE

Sa prethodnih dijagrama momenata je očito da leva strana stuba ne može biti zategnuta. Stoga se dimenzioniše samo desna strana, uzimajući u obzir stalno opterećenje i povremeno samo na ploči POS 1a.

$$M_u = 1.6 \times 105 + 1.8 \times 135 = 411 \text{ kNm}$$

$$N_u = 1.6 \times 286.5 + 1.8 \times 90 = 620.4 \text{ kN}$$

pretp. $a_1 = 7 \text{ cm} \Rightarrow h = 85 - 7 = 78 \text{ cm}$

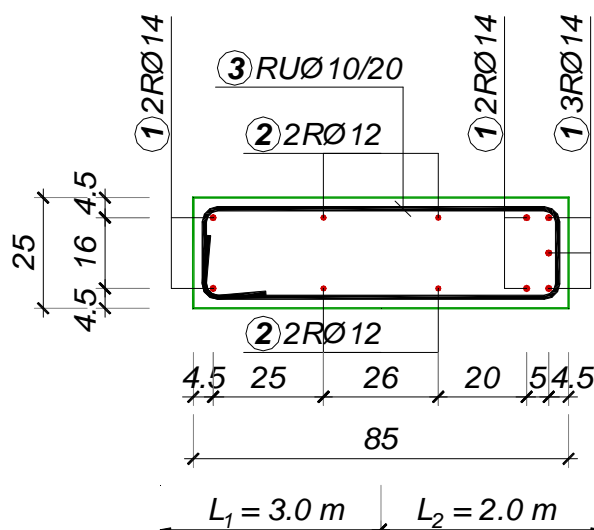
$$M_{au} = 411 + 620.4 \times \left(\frac{0.85}{2} - 0.07 \right) = 631.2 \text{ kNm}$$

$$k = \frac{78}{\sqrt{\frac{631.2 \times 10^2}{25 \times 2.05}}} = 2.223 \Rightarrow \epsilon_b / \epsilon_a = 3.5 / 8.845\% ; \bar{\mu} = 22.952\%$$

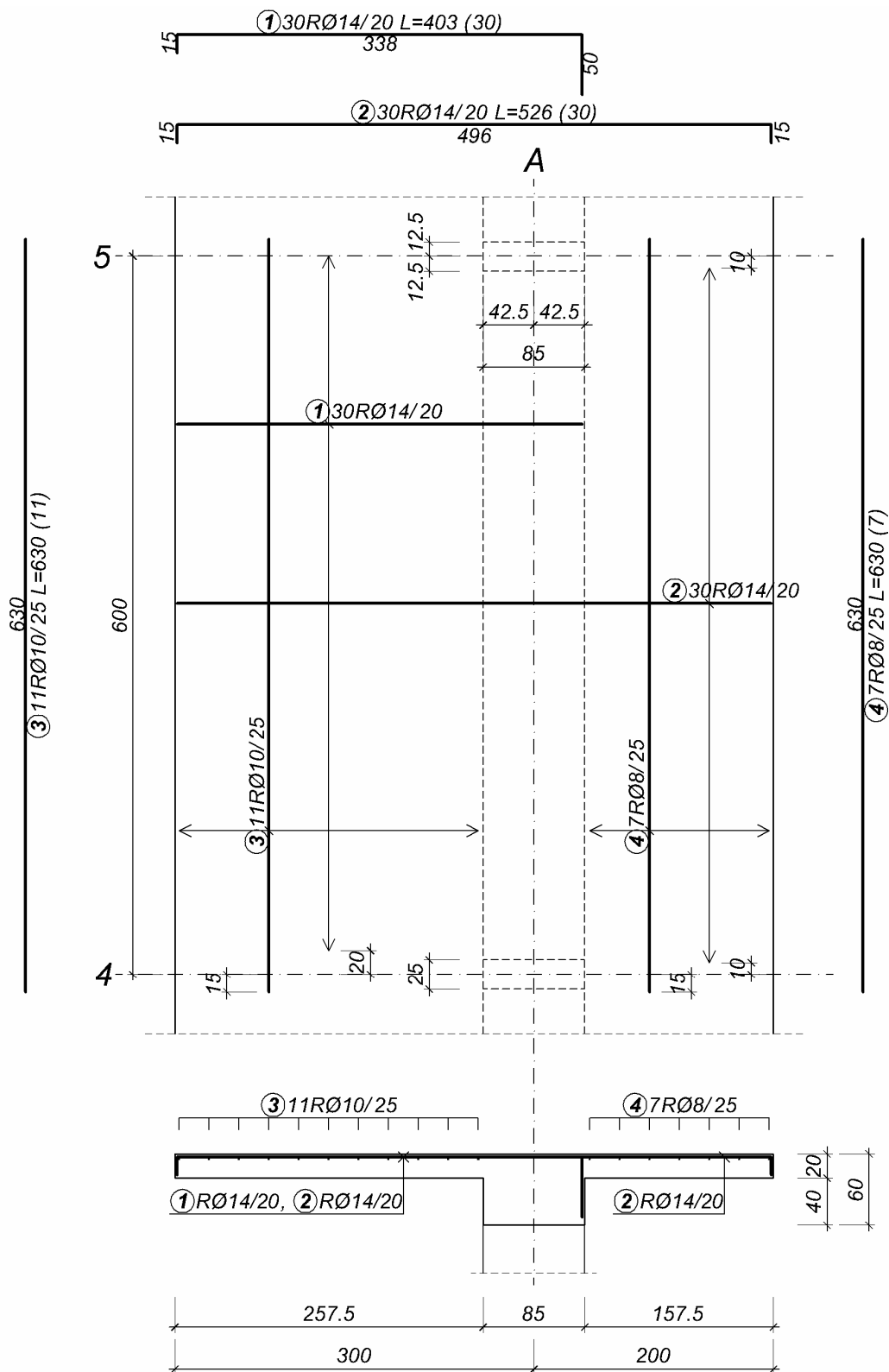
$$A_{a, \text{potr.}} = 22.952 \times \frac{25 \times 78}{100} \times \frac{2.05}{40} - \frac{620.4}{40} = 7.43 \text{ cm}^2$$

$$A_{a, \text{min}} = \frac{0.2}{100} \times 25 \times 85 = 4.25 \text{ cm}^2 < A_{a, \text{potr.}}$$

usvojeno: **5RØ14 (7.70 cm²)**

Posebno u slučaju kada stub nije simetrično armiran, neophodno je jednoznačno odrediti sa koje strane je potrebno postaviti određenu armaturu (uvođenjem osa ili, kao u ovom slučaju, označavanjem raspona).

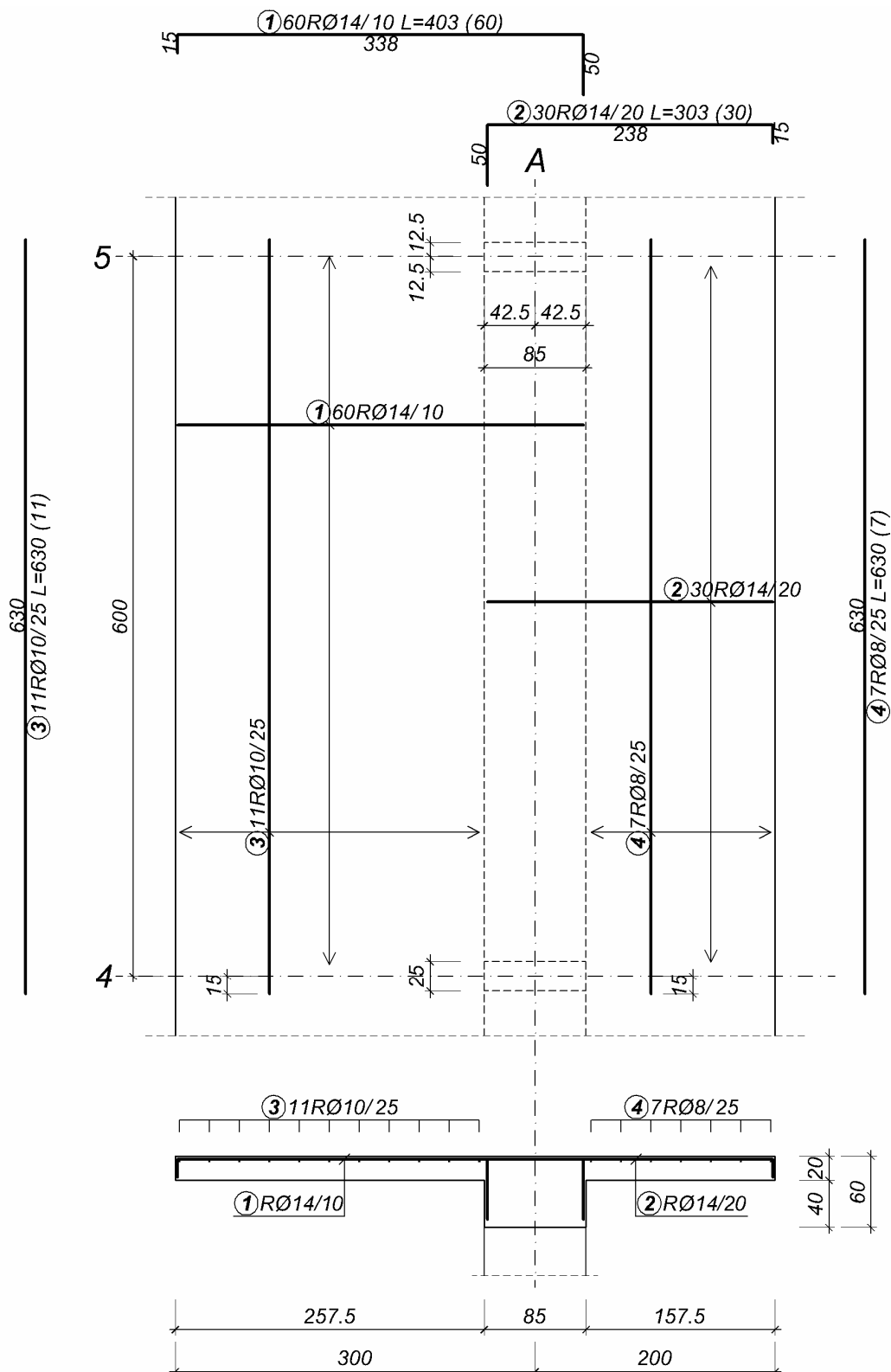

Šipke - rekapitulacija			
Ø [mm]	lgn [m]	Jed. težina [kg/m³]	Težina [kg]
RA2			
8	44.10	0.405	17.86
10	69.30	0.633	43.87
14	278.70	1.242	346.15
Ukupno			407.87

KOLIČINA BETONA: $V_b = 6.0 \text{ m}^3$

KOLIČINA ARMATURE: $\frac{407.87}{6.0} = 68.0 \text{ kg/m}^3$

PRIMER P6 - LIST br. 1
PLAN ARMATURE POS 1 (varijanta 1)
 MB 30 RA 400/500 R 1:50

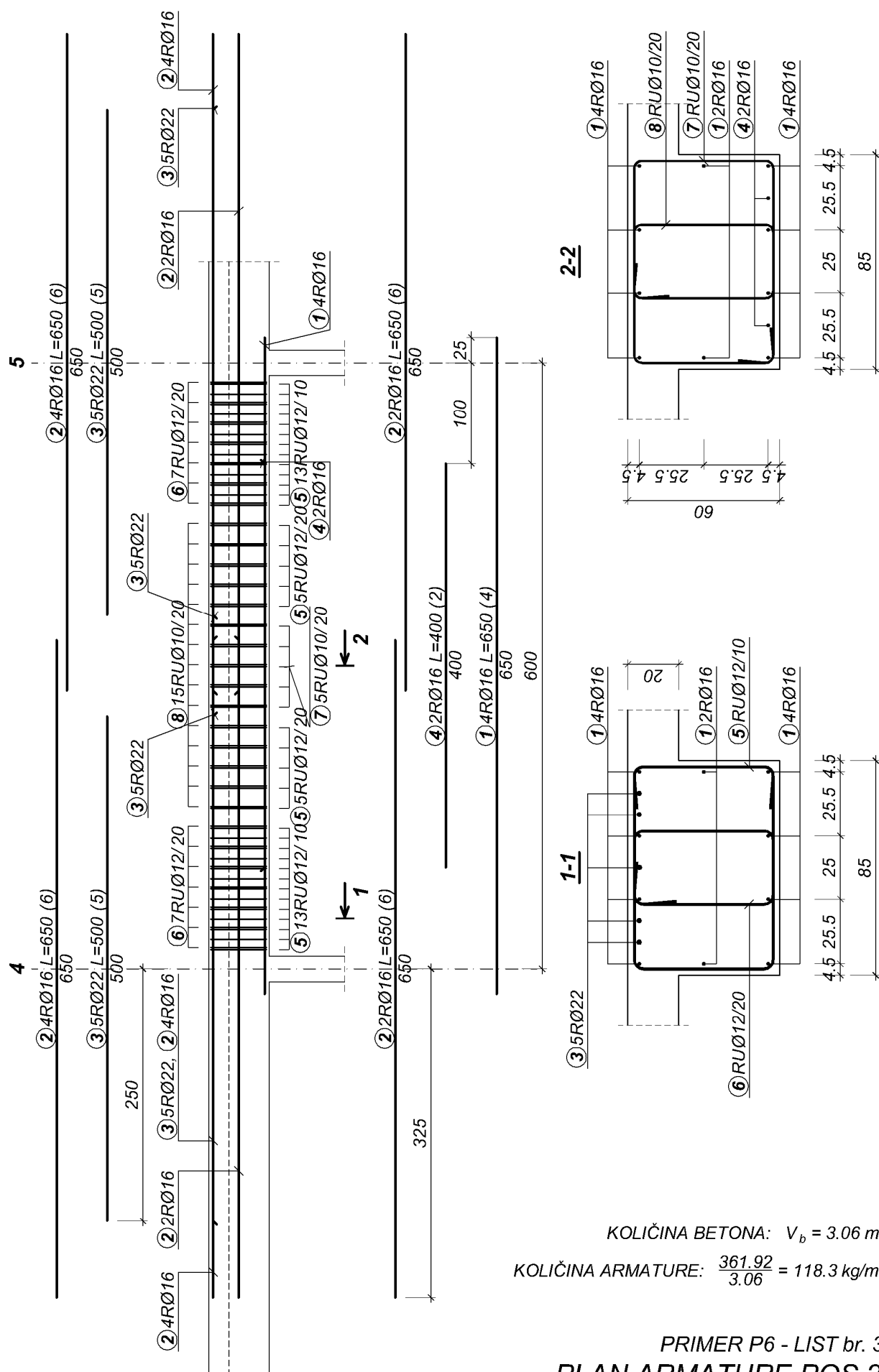

Šipke - rekapitulacija			
Ø [mm]	lgn [m]	Jed. težina [kg/m³]	Težina [kg]
RA2			
8	44.10	0.405	17.86
10	69.30	0.633	43.87
14	332.70	1.242	413.21
Ukupno			474.94

KOLIČINA BETONA: $V_b = 6.0 \text{ m}^3$

KOLIČINA ARMATURE: $\frac{474.94}{6.0} = 79.2 \text{ kg/m}^3$

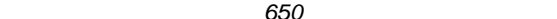

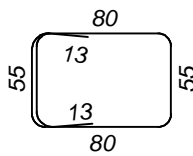
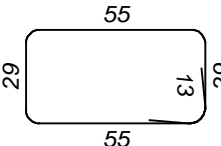
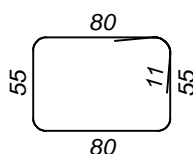

PRIMER P6 - LIST br. 2
PLAN ARMATURE POS 1 (varijanta 2)
 MB 30 RA 400/500 R 1:50

KOLIČINA BETONA: $V_b = 3.06 \text{ m}^3$

KOLIČINA ARMATURE: $\frac{361.92}{3.06} = 118.3 \text{ kg/m}^3$

PRIMER P6 - LIST br. 3
PLAN ARMATURE POS 2
 MB 30 RA 400/500 R 1:50/20

Šipke - specifikacija						
ozn.	oblik i mere [cm]	Č	Ø	lg [cm]	n [kom]	lgn [m]
POS 2 - jedno polje (1 kom)						
1		RA2	16	650	4	26.00
2		RA2	16	650	6	39.00
3		RA2	22	500	5	25.00
4		RA2	16	400	2	8.00
5		RA2	12	351	36	126.36
6		RA2	12	194	14	27.16
7		RA2	10	292	5	14.60
8		RA2	10	190	15	28.50
Šipke - rekapitulacija						
Ø [mm]	lgn [m]	Jedinična težina [kg/m']		Težina [kg]		
RA2						
10	43.10	0.633		27.28		
12	153.52	0.911		139.86		
16	73.00	1.621		118.33		
22	25.00	3.058		76.45		
Ukupno						361.92